

หอมแดง

เป็นพืชผักที่มีการปลูกมากในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผลผลิตส่วนใหญ่ใช้ในประเทศไทย ทุกครัวเรือนนำไปประกอบอาหาร และใช้ในการอุตสาหกรรมอาหารต่างๆมากมาย ส่วนตลาดต่างประเทศนั้นหอมแดงมีตลาดรับซื้อ ได้แก่ มาเลเซีย, อินโดนีเซีย, สิงคโปร์, ตะวันออกกลาง, เยอรมัน และอังกฤษ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

หอมแดงมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Allium ascalonicum* L. อยู่ในตระกูล Amaryllidaceae เป็นพืชผักที่มีลำต้นใต้ดิน อายุยืนหลายปี ส่วนที่ทำหน้าที่เก็บสะสมอาหารมีลักษณะพองโตคือ บัลบ (bulb) ซึ่งโดยทั่วไปเรียกกันว่าหัว ซึ่งจะสามารถเพิ่มจำนวนมากขึ้นโดยมีส่วนฐานเชื่อมติดกันอยู่

ใบ มีลักษณะกลมยาวตั้งตรง ปลายแหลมภายในกลวง เส้นใบขนานกัน

ดอก มีสีขาว ก้านดอกกลมยาว ภายในกลวง มีกลีบรองดอก กลีบเลี้ยงมี 3 กลีบ และมีกลีบดอก 3 กลีบ มีสองเพศในดอกเดียวกัน

ลักษณะทั่วไปของพืช

เป็นพืชล้มลุก มีลำต้นใต้ดินเรียกว่าหัวสะสมอาหาร หอมแดงสามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด แต่ชอบดินร่วน ที่มีความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ประมาณ 5.0 - 6.5 และความชื้นในดินควรสูงในขณะเจริญเติบโต แต่ถ้าหัวเริ่มแก่ดินและอากาศต้องแห้ง ช่วงที่ปลูกได้ผลดี คือ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน - มีนาคม

พันธุ์ที่ส่งเสริม

ศรีสะเกษ, บางช้าง, เชียงใหม่

พื้นที่ปลูกที่สำคัญ

จังหวัด ลำพูน, เชียงราย, พะเยา, ศรีสะเกษ, เชียงใหม่, อุตรดิตถ์, และนครราชสีมา

วิธีการปลูก

1. การปลูกด้วยหัวพันธุ์ เป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมกันมานาน แต่ต้นทุนการผลิตสูง หัวพันธุ์ต้องผ่านการพักตัวไม่น้อยกว่า 3 เดือน จึงจะนำมาปลูกได้

2. การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ เป็นวิธีที่เกษตรกรสามารถประหยัดค่าพันธุ์ลงได้มากกว่าครึ่งหนึ่งของการใช้หัวพันธุ์ แต่เกษตรกรต้องเพิ่มเวลาเพาะกล้าก่อนย้ายปลูกอีก 45 วัน ระยะปลูก 15 x 15 เซนติเมตร จำนวนต้น / ไร่ 70,000 ต้น / ไร่

การใส่ปุ๋ย

1. ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา 3 - 5 ตันต่อไร่ โดยการหว่านให้ทั่วแปลงก่อนปลูก แล้วพรวนดินกลบ
2. ปุ๋ยเคมี หอมแดงที่ปลูกจากหัวพันธุ์ ใช้ปุ๋ยสูตร 12 - 24 - 12 อัตรา 85 กก. / ไร่ รองพื้นก่อนปลูก ใส่แอมโมเนียซัลเฟต 25 - 30 กก. / ไร่ หรือยูเรีย 10 - 15 กก. / ไร่ เมื่อเริ่มแตกกอ

การให้น้ำ

1. ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ หอมแดงต้องการน้ำตลอดฤดูปลูก 250 - 400 มล. ให้น้ำทั้งเช้าและเย็น
  2. หัวเริ่มแก่ต้องลดการให้น้ำลง เพราะระยะนี้ต้นหอมต้องการดินและอากาศแห้ง
- การปฏิบัติอื่น ๆ การคลุมดิน วัสดุที่ใช้คือ ฟางแห้ง หญ้าแห้ง เปลือกถั่วลิสง หรือแกลบดิน เพื่อป้องกันการสูญเสียน้ำและรักษาความชื้นของผิวดินไว้

การเก็บเกี่ยว

หอมแดงที่ปลูกจากหัว สามารถเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ 60 วัน หอมแดงที่เริ่มแก่นั้นสีของใบจะเขียวจางลง ปลายใบเริ่มเหลืองและเอนล้ม เก็บเกี่ยวโดยการถอน แล้วตากไว้ในแปลง 4 - 5 แดด ก่อนนำมาผึ่งไว้ในที่ร่มให้ใบแห้ง

ปฏิทินการปลูกและดูแลรักษา

กิจกรรม ระยะเวลาปฏิบัติ

กิจกรรม	ระยะเวลาปฏิบัติ											
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมษ.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.
ปลูก, ใส่ปุ๋ย 13-13-21 หรือ 15-15-15	←→											
ใส่ปุ๋ย 13-13-21 หรือ 15-15-15		←→										
เก็บเกี่ยว			←→									

โรคและแมลง

โรค

- 1.1 ใบจุดสีม่วง ใช้ซีเน็บ อัตรา 60 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือใช้ไตรฟลูเบน ซุรอน 15 - 30 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร
- 1.2 โรคหัวและรากเน่า ป้องกันกำจัดโดย นำต้นที่เป็นโรคบริเวณนั้นไปเผาทำลายและใช้ รอปรัล ตามฉลากกำหนด ราดบริเวณที่เกิดโรค

แมลง

- 2.1 เพลี้ยไฟ ใช้ฟอสซ์ 5 ซ่อนแกงหรือไซเปอร์เมทริน 1 - 2 ซ่อนแกง หรือ แลนเนท 2 ซ่อนแกง หรือ โดกูไธออน 3 ซ่อนแกง หรือทามารอน 2 - 3 ซ่อนแกง หรือ เมซูโรล 4 - 5 ซ่อนแกง อย่างใดอย่างหนึ่ง ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 - 10 วัน ต่อครั้ง หรือ 3 - 4 วัน ต่อครั้งเมื่อมีการระบาด

แนวทางการส่งเสริม

1. ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้เกษตรกรปลูกตามจำนวนพื้นที่เป้าหมาย ที่กำหนดให้ เพื่อให้ไม่ให้เกิดผลผลิตล้นตลาด
2. ติดตามการปลูก การดูแลรักษา เพื่อให้หอมมีคุณภาพดี
3. รณรงค์ให้เก็บเกี่ยวเมื่อหอมแก่จริง ๆ เท่านั้น เพื่อไม่ให้เกิดเสียหายแก่การรักษา
4. ส่งเสริมให้เกษตรกรคัดเกรดหอมแดงจำหน่าย
